No. 1922 Zaterdag 13 November 1920. 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Amerikansche Scheepsbouw.

De verkeersmiddelen zijn een der voornaamste middelen van den handel. Zonder goed georganiseerd en vlot loopend verkeer is geen wederkeerige uitwisseling van producten mogelijk en de hoogte der vrachten is voor vele artikelen van invloed op den prijs. Vooral in het internationaal, speciaal in het overzeesche verkeer, spelen de vrachten eene groote rol. Die vrachten oefenen niet alleen grooten invloed uit op de prijzen der goederen, doch ook weer een sterken terugslag op de scheepsbouwindustrie, terwijl zij zelf van den anderen kant, krachtens de wet van vraag en aanbod, weer voor een groot deel afhankelijk zijn van de praestatie's der scheepsbouwwerven.

Het is voor den iets meer dan oppervlakkigen kenner der economische verhoudingen dan ook volstrekt geen wonder, dat de vrachtprijzen dalen, waar de prijs van bijna alle andere diensten en goederen zich nog steeds in stijgende lijn beweegt.

De oorzaak daarvan, zegt de *N. E.*, is heel gemakkelijk te ontdekken. De tonnage der wereldhandelsvloot is ontzettend gestegen, vooral de laatste twee jaren. *Lloyds Register*, dat onlangs weer in eene nieuwe uitgave verscheen, geeft er een uitvoerig overzicht van. Wij kunnen in dit kort bestek geen volledig gedetailleerd overzicht geven. Wij volstaan te vermelden, dat Engeland 781.000 ton minder in de vaart heeft dan in 1914, dat Duitschland, dat in 1914 nog geregistreerd stond voor ten naasten bij 5000.000 ton, thans nog slechts 419.000 ton kan aanwijsen, terwijl daarentegen Franrijk, Italië en Japan vooruitgingen met respectievelijk 1.041.000 ton, 638 000 ton en 1.288 000 ton. Het is duidelijk dat Frankrijk en Italië hun vooruitgang danken aan de schepen, die de Centraalmachten hen afstonden, terwijl Japan de vermeerdering zijner tonnage kan toeschrijven aan de uitbreiding zijner scheepswerven.

In dezelfde positie verkeert Amerika, maar dan heel in 't groot, de vermeerdering zijner tonnage bedraagt notabene 10 379.000 ton, dat is 5 maal meer dan de geheele vloot in 1914 bedroeg. Deze vermeerdering is de vrucht van een geweldige krachtsinspanning waarover wij nader zullen spreken.

Alles te samen genomen is naar de publicatie's van *Lloyd's Register*, de verlies- en winstrekening der wereldhandelsvloot, sedert 1 Augustus 1914 als volgt op te maken:

Vermindering in Engeland	781.000 ton
Duitsche verliezen	4.716 000 ton
Totale teruggang	5 497.000 ton
Vermeerdering in Amerika	10.379 000 ton
Vermeerdering in in andere landen	3.619.000 ton
Totaal accres	13.998.000 ton

Blijft alzoo een netto vermeerdering der wereldtonnage van 8,501.000 ton. Voeg hierbij nu het feit, dat de gedaalde wereldproductiviteit het quantum te verhandelen goederen verkleint, dat de ontredderde geldstelsels en de groote verschillen in den valutastand een handel bemoeilijken, dan zal men ook als buitenstaander kunnen gevoelen, dat er een sterke tendens werkzaam is in de richting van vrachtprijsverlaging. Maar deze vrachtverlaging oefent op hare beurt weer een geweldigen terugslag uit op de scheepsbouwindustrie, die te gevoeliger aankomt, waar deze industrie, vooral in Amerika, niet uit eigen kracht is gegroeid, maar met sterke hulpmiddelen is groot gemaakt. Het was vooral de sterke staatsbemoeiing, die in het geven van bestellingen, tegen iederen prijs, de mogelijkheid op groote wel te behalen winsten opende, en daardoor eene hoogconjunctuur te voorschijn riep, die het geld van alle speculatief aangelegden tot zich trok. Voor den oorlog kon de Amerikaansche scheepsbouwindustrie niet meer dan 400.000 ton per jaar van stapel laten loopen. Reeds in de eerste jaren werd dit quantum vergroot, doordat vele buitenlandsche — vooral Noorsche — bestellingen in Amerika werden geplaatst, maar de glorie begon pas voor goed, toen Amerika zelf tot den oorlog toetreden ging en alle hands aan dek werden geroepen om de schade door den duikbootoorlog veroorzaakt, te herstellen. Bij dozijnen werden de nieuwe werven aangelegd. Men kan eerbied hebben voor de energie der geldmenschen en het technisch kunnen van ingenieurs en bedrijfsleiders, die met werkelijk verbluffende snelheid, de meest modern geoutilleerde en tot de grootste capaciteit opgevoerde werven, hebben gebouwd. Op geld kwam het niet aan en waar dit bezwaar niet bestond, werden alle andere met een hand omdraaien overwonnen.

Meer dan 100 werven voor houten schepen en meer dan 50 voor groote als het ware uit den grond gestampt en reeds in 1919 lieten de Amerikaansche werven meer dan 3 millioen ton scheepsruimte te water en maakten zij Amerika tot de eerste scheepsbouwnatie der wereld.

Helaas, het was slechts een strroovuur, dat zoo fel oplichtte. De „vrede" kwam. De staatsbestellingen tot iederen prijs bleven uit. De milliardenstroom was verstopt, en daar was geen particuliere ondernemerslust, die de val van den stoot kon overnemen. Voor den Staat waren schepen oorlogswerktuigen, voor particulieren echter zijn zij werken des vredes. En deze wisten heel goed, dat de Amerikaansche schepen duurder zijn dan die van andere landen en dat dus daarmee op den duur de concurrentie in de vrachtvaart niet is vol te houden. Alleen de oliemaatschappijen, die groote tankschepen behoeven, waar het ook niet aan komt op geld, omdat zij de wereldmarkt geheel beheerschen en alle kosten verdisconteerd krijgen in den buiten alle mededinging vastgestelden prijs van hun artikel, konden nog een poos het leven erin houden. Maar deze speciale branche, hoe omvangrijk op zich zelf ook, is natuurlijk niet in staat een zoo uitgebreide industrie als de Amerikaansche scheepsbouwwerven waren geworden, op de been te houden.

Noorwegen keerde weer met zijne opdrachten terug naar Engeland en de Amerikaansche scheepsbouwindustrie, die in de uren der hoogconjunctuur zoo'n geweldige en snelle vlucht had genomen, stond voor een acuten crisis. Haar verval is even snel en verbijsterend als hare opkomst is geweest. De zwakste bedrijven waren het eerst aan de beurt, Van de meer dan 100 werven voor houten schepen, zijn er thans niet meer dan een dozijn meer en zij vinden pover werk in den bouw van schepen voor de kustvaart.

In den laatste tijd is nu ook de ineenstorting van de groote stalen scheepsbouwwerven ingetreden.

De groote ondernemingen beginnen hunnen poorten te sluiten.

Het meest verbijsterend van alle is wel de liquidatie van de *High-Island-werf*. Wat in haar oprichting is gepraesteerd, is een waar kunststuk van organisatie-talent, hoog ontwikkelde techniek en menschelijk kunnen geweest. Met staatshulp is zij gebouwd en in eenige maanden tijds lagen niet minder dan 50 hellingen gereed om de stalen rompen te dragen. Zij was ingericht op eene productiecapaciteit van 2 à 3 zeestoomers per week en heeft dan ook in den korten tijd van haar bestaan bij de 100 zeeschepen te water gelaten. Maar toen de staat ophield met het geven van orders tegen iederen prijs, hield de werf op met het schepen bouwen. Haar leiders weten zeer goed, dat zij niet concurreerend kunnen werken en leveren daardoor het bewijs, dat de economische productiviteit volstrekt geen gelijken tred houdt met technische productiviteit, en dat men maar niet straffeloos voortgaan kan, met de bedrijven maar steeds grooter en uitgebreider te maken. In plaats van de 10.000 werklieden die er weleer aan den arbeid waren, vindt men er thans nog eenige honderden, die bezig zijn de laatste schepen af te werken. En dan is het voor goed gedaan. Op het einde van dit jaar zullen wellicht alleen nog eenige gebouwen en schoorsteenen ons vertellen, dat hier de grootste scheepsbouwwerf der wereld in eenige maanden is gesticht.... en in eenige maanden is vergaan.

De *Skinnerands Eddy Compie* de groote werf van [illegible] Oceaan, die in 1916 [illegible]stoomschepen bouwde, is van den aardbodem verdwenen. De machines zijn geveild en naar alle oorden des lands vervoerd, de gebouwen zijn gedeeltelijk gesloopt en hebben ten deele eene bestemming gekregen.

De *Great Lakes Engineering Works*, die aan de binnenzeeën drie groote werven bezat en daar 100 schepen van 3000—4000 tons' bouwde, heeft het bordje „te koop" aan hare poorten geslagen en wellicht zal er nooit meer van hare hellingen een schip van stapel loopen.

Twintig andere werven staan in dezelfde positie. In de vrije concurrentie kan de Amerikaansche scheepsbouwindustrie, hoe perfect zij is uitgerust en hoe grootsch zij is opgevat, over hoe groote kapitalen zij ook beschikten, den strijd niet volhouden. Het wordt niet eens beproefd. De leiders weten dat het niet gaat.

Het jaar 1920 zal dan ook een geweldigen teruggang brengen in den nieuwbouw van Amerika. En Engeland, dat weer op komt, zal zijn eerste plaats als groote schepenbouwer weer gaan innemen, ofschoon ook daar de positie moeilijk genoeg zal zijn, waar vele oude klanten als Japan, Denemarken, Zweden, Italië, door den nood der tijden zich zelf hebben leeren helpen en dus voor Engeland verloren zijn.

Zoo leert ons de snelle opkomst en het nog snellere verval van deze Amerikaansche reuzenindustrie, dat zelfs de meest krachtige staatsgreep niet bij machte is, eene industrie in het leven te houden, die haar voedingsstoffen niet zelf kan trekken uit de economische verhoudingen, die den ondergrond vormen waarop zij staat

Stervend Frankrijk.

„Wij zijn de koningen van het ijzer," stond er onlangs in de fransche bladen. „Aan ons de toekomst."

Inderdaad heeft het vredesverdrag van Versailles aan het overwinnend Frankrijk, een bevoorrechte positie verschaft Het is meester over het ijzer, heeft de hand gelegd op het Duitsche kali—monopolie, zich de kolen verzekerd, enz. enz. Het staat hoog op 'n toren Maar terwijl het daarop daarboven trappelt van levenslust, brokkelen onder zijn voeten de steenen af. Het staat [illegible] maar toch onzeker. Zijn eigen schrijvers zeggen, dat het zelfmoord pleegt.

De *Telegraaf* gaf dezer dagen de volgende cijfers:

In 1919 *620.000* dooden, tegen slechts *403 502* geboorten.

Dat cijfer is nog sprekender, wanneer men de departementen, vanwaar de opgaven gekomen zijn, apart beschouwd. Er zijn er, in de Midi en ten Oosten van Parijs, waarin het aantal geboorten tot dat der dooden staat als 100 : 250, tot 280, 223 en 253.

Parijs in het departement van de Seine fungeert met het nog eenigszins gunstige cijfer van 100 :166.

Over zes departementen, die van het Noorden, welke door den vijand bezet zijn geweest, zwijgen de statistieken, maar die kunnen daar onmogelijk beter zijn dan Zuidelijker.

En dan zijn er slechts drie departementen in Frankrijk, waar de geboorten het aantal dooden hebben overtroffen, en dat is van het oude Frankrijk, alleen „Finistère", (100 : 92......) terwijl de beide andere departementen Lotharingen en Beneden Elzas...... tot voor twee jaar Duitsch waren. Hun cijfers zijn 100 : 90 en 91.

Aldus de cijfers beschouwd, heeft *L'Avenir* bijna wel het recht te schrijven...... Frankrijk pleegt zelfmoord. Het beteekent, dat over geheel Frankrijk genomen er circa 6 menschen sterven tegen dat er 4 geboren worden.

Na de uitmoording door den oorlog...... deze vreedzame verbloeding van een land, dat eens tot de dichtstbevolkte van Europa behoorde en in het midden van de achttiende eeuw 20 millioen inwoners telde tegen Engeland acht, Italië tien, Spanje acht, Europeesch Rusland twaalf, en geheel Duitschland met Oostenrijk en toebehooren twee en twintig......

In 1881 was de toeneming der bevolking nog 4 per mille, juist vóór den oorlog dekte het aantal geboorte nog maar even dat der dooden...... nu overtreft het aantal dooden dat der geboorten met circa 50%.

Koning van het ijzer, maar prooi van den dood.

***

Verleden jaar werd te Nancy een belangrijk congres gehouden. Officieel waren toen geestelijken en Katholieken uitgenoodigd hunne medewerking te verleenen tot het bestudeeren van al de problemen, die betrekking hebben op de ontvolking [illegible] een dergelijk congres plaats gehad te Rouen. En zeker heeft men van Regeeringswege geen spijt gehad over de samenwerking met de Katholieken, wijl men dit jaar weder op dezelfde wijze handelt.

Dit geeft ons veel hoop voor de toekomst. In Frankrijk hebben we, meer nog dan elders, de ondervinding opgedaan tot welke immoreele en treurige toestanden het Anticlericalisme leidt. En de Regeering heeft al sinds jaren met alle verstandige schrijvers en denkers er naar verzucht, dat het „anders" worde.

„Anders". Dat was eigenlijk zoo'n heel neutraal woordje. Want woorden houden er ook soms een „onzijdigheid" op na in den oorlog der ideeën.

„Anders". Er waren toch wel enkele moedige schrijvers, die, niettegenstaande hun anticlericalisme, ronduit durfden verklaren: „De school en de opvoeding zonder God voeren ons tot een failliet".

Doch het waren er weinig. De oorlog heeft ook hier heel veel veranderd; in bijna alle kringen begon men de Katholieken te waardeeren.

Doch de toestand werd er niet beter op. Integendeel op menig punt wordt die toestand hoe langer hoe slechter. En nu heeft ieder van ons wel eens een van die hardschreeuwende vrijdenkers ontmoet, die, als ze erg in nood zitten, niet aarzelen te roepen: „O, mijn God, help me! En de Fransche regeering doet aan een van die vrijdenkers denken. Nu het, dank zij het toenemend gebrek aan geloof onder de jongere generaties, steeds slechter gaat, nu doet de Staat precies als zoo'n vrijdenker en beslist: „Als we eens aan de Kerk vroegen ons te helpen?"

De geheele geschiedenis van den oorlog is per slot van rekening telkens eene herhaling geweest van die taktiek. Met welk een hatelijke vreugde constateerde men, om te beginnen, dat ook de priester het ransel op den rug zouden dragen. Maar hoe gauw af leerden de chefs, er zich over te verheugen, dat de priesters in groot aantal tegenwoordig waren in het leger. De Staat had geld noodig. En officieel vroeg de Regeering aan alle pastoors, om de geloovigen op hun plicht te wijzen, met hun goud hun land te helpen. En de namen van de Fransche leger chefs? Vormt dat lijstje op zich zelf geen geschiedenis? Waar waren de Katholieke generaals in het begin van den oorlog? Hun bekend Katho-

cisme was reeds voldoende beletsel om hen op den voorgrond te plaatsen. Maar de gebeurtenissen zelf veegden eenvoudig dat beletsel weg en thans klinken als een symbool van triomph en zegenpraal de namen van Foch, Pétain en anderen, die er zich niet voor schamen, hun kinderlijk geloof in God openlijk te belijden.

Welnu, ook op het congres te Rouen gold weer dezelfde tactiek: De Regeering roept de hulp der Kerk in.

Al die feiten doen ons hoopen, dat eenmaal dezelfde Regeering weder openlijk God zal moeten erkennen. Want dat is logisch. De hulp der Kerk is daarom alleen krachtdadig, omdat haar leer berust op de tien geboden Gods.

Aldus bijvoorbeeld dat probleem van de ontvolking van Frankrijk. Geen enkel ongeloovig echtpaar zal er toe besluiten, zes kinderen te verlangen in plaats van een enkel, omdat men officieel heeft aangetoond, dat het belang van het vaderland wil, dat het geboortecijfer stijgt. En zelfs een Katholiek huisgezin zou niets aan zijn gedrag veranderen, in dien het zich leiden liet alleen uit eerbied voor de Kerk; maar zijn leiddraad is God. Het is niet de Kerk, als orgaan, die ons kan helpen, maar haar eeuwenoude leer: De tien geboden.

De Staat heeft van alles beloofd. En hoogstwaarschijnlijk zullen de Kamers zich weldra bezighouden met al de kwesties, die aan de groote gezinnen eenig voordeel kunnen opbrengen. En de families zullen deze zeker waardeeren als de kinderen er eenmaal zijn. Maar al die wetten zullen er nooit toe bijdragen, ook maar één kind meer ter wereld te doen komen.

En stellen we dus daar naast dat ééne middel slechts, dat de Kerk tot hare beschikking heeft: Gods gebod...

Er is geen enkel goed geweten, dat zich daartegen verzet.

Maar bij de Katholieken zelf heerscht vaak omtrent die heele kiesche punten van het huwelijksleven eene groote onwetendheid. Zelfs bij Katholieken, die anders wel op de hoogte zijn van hun godsdienst.

En daarom besloot het congres te Rouen dit jaar vooral voor een groot deel zich te bepalen tot het herhalen van wat verleden jaar op het congres van Nancy besproken en besloten is.

Weinig nieuws dus. Op beide congressen gaat men uit van de [illegible] de massa. Vóór den oorlog gold de onzedelijkheid als het ware een democratisch recht. Democratie is nog steeds het woord, dat het volk graag gebruikt en het systeem, dat het toegepast wil zien. Maar eerst en vooral moet het volk begrijpen, dat democratie en vrijheid nooit kan beteekenen: recht op losbandigheid.

Een tweede punt van belang is de woningkwestie. Ten eerste, omdat de meeste volksvrouwen geen tijd hebben, om de jonggeborenen wat lucht te doen scheppen en dus hangt het cijfer der sterfgevallen voor een groot deel af van de woning. Doch het congres heeft de woningkwestie meer bijzonder behandeld, wat betreft de onzedelijkheid. Als voorbeeld nemen wij juist Rouen, opdat men niet denke, dat die hoogst treurige toestanden zich alleen te Parijs voordoen. In Rouen vindt men vijftien duizend bedden, die volgens het hotel systeem verhuurd worden. Men vindt er tot in zolderkamertjes. Er zijn vertrekken, die er slechts één hebben, en andere drie of vier. Het aantal huurders is meer dan het dubbele. En dat beteekent, dat zoo'n bed beurtelings aan twee of drie personen toebehoort: iemand, die 's nachts werkt, kan er overdag in slapen, enz. Maar wat de gevolgen van die toestanden zijn, daar, waar in de fabrieken zooveel jongens en jonge meisjes arbeiden, laat ik liever raden dan er bij stil te staan.

Zedige en gezonde woningen. Dat zal dus de tweede eisch wezen. En het eerste middel was: eerbied voor de tien geboden.

Correspondentie van Saint Martin.

Philipsburg, 29 Oct. 1920.

Eene Coöperatieve Vereeniging.

Daar de prijzen van levensmiddelen zoo enorm hoog gestegen waren, hebben eenigen der zwarte bevolking alhier 50 halve zakken maismeel en 180 halve zakken tarwemeel voor eigen gebruik in Canada besteld. Het maismeel is den 27 September alhier aangekomen, het tarwemeel den 4 October.

In deze poging tot zelfverdediging op handelsgebied ziet men hier eene schrede naar verbetering en onafhankelijkheid. Zoo'n vereeniging in deze tijden in het leven te roepen verdient goedkeuring en aanmoediging.

Staking van den zoutoogst der Exploitatie-Maatschappij:

Na eene week zout te hebben gegaard is men den 29 September met den verderen oogst plotseling opgehouden. De aanleiding hiertoe was het volgende: Men had den gaarders meegedeeld dat de uitbetaling gedeeltelijk in Fransch of Engelsch geld of met bons zou geschieden; de bons zouden door al de kooplieden alhier aangenomen worden. Het arbeidersvolk heeft echter vlak afgeweigerd iets anders voor zijn loon te ontvangen dan alleen ons eigen „*Kroongeld*," d. i. *Hollandsch* geld. „Van Fransch en Engelsch geld," zeggen de luitjes, „kan geen sprake zijn, want een jaar of twee geleden werd ons Fransch geld uitbetaald naar reden van 20 sous de franc en Engelsch geld naar reden van 27 sous de shilling; doch reeds een paar weken daarna, werden wij verplicht door de daling van den wisselkoers, levensmiddelen in ruil voor de franc en shilling tegen een waarde van 18 sous en 24 sous, respectievelijk, over de toonbank der uitbetalers in ontvangst te nemen. Dat zal ons geen tweeden keer overkomen."

„Wat de bons betreft," zeggen zij, „ook al worden die door de kooplui alhier aangenomen, toch zijn zij een beletsel dat wij een vrij gebruik van ons zuur verdiend loon kunnen maken. Om die bons in te kunnen wisselen, zullen wij noodzakelijkerwijze onze levensmiddelen bij die 6 of 7 kooplieden alhier, volgens de door hen vastgestelde prijzen moeten koopen. Neen, wij laten ons niet in den val lokken. Hollandsch geld of geen werk." — Sedert den 25 dezer heeft men het werk van het zoutgaren weer hervat, maar natuurlijk tegen betaling in *Hollandsch* geld. —

Gebrek aan water.

Door de aanhoudende droogte heerschte alhier eene groote schaarschte zoowel van regen- als putwater. Al de regenbakken in de stad, behalve een paar, waren leeggepompt. In de stad was nergens water meer te verkrijgen. De menschen waren dus verplicht zich dag en nacht den langen weg te getroosten naar de buiten-putten, die drinkbaar water leverden, doch ook deze droogden spoedig eveneens op. Ten slotte bleef er maar één van deze putten over, die zich op de plantage van den Heer E. G. VAN ROMONDT bevindt. Daar deze Heer elken werkdag 12 okshoofden water aan het Departement van Openbare Werken [illegible] het water van zijn put toe te staan staan, tenzij het Bestuur er hem een vergoeding voor gaf. De gevraagde vergoeding scheen echter onaannemelijk te zijn. In dezen nood kwam er gelukkig verbetering door de vriendelijke tusschenkomst van den ZeerEerw. Heer PASTOOR HARTENDORFF, die den waarnemenden Gezaghebber, den Heer DE HASETH, in de gelegenheid stelde om een stuk grond in eigendom te verkrijgen, dat aan den openbaren weg grenzend, aan de plantage der Dames DE CHALUS toebehoort. Een uitstekende put, die frisch drinkbaar water geeft, is door het Bestuur er op gegraven. Gelukkig heeft nu echter niemand meer gebrek aan regenwater, daar in de laatste dagen ook de regentijd volop is ingetreden.

Verkiezing van een landraad.

Nadat de met een meerderheid van 5 stemmen herkozen landraad, den Heer W. T. C. L. NETHERWOOD voor de verkiezing bedankt had op grond dat hij eene verkiezing door een 5-tal zijner familieleden niet beschouwde als de steun van het meerendeel der kiezers, hetgeen zeer eerlijk van dien heer was, werd er van Bestuurswege bekend gemaakt, dat er een nieuwe verkiezing zou plaats vinden en de stembiljetten op behoorlijke wijze nogmaals uitgereikt zouden worden. Na verloop van den voorgeschreven tijd bleef het aantal stembiljetten, die afgehaald werden, eene groote **0**, zoodat er dientengevolge ook geen verkiezing plaats vond. Oorzaak ervan is wantrouwen, onverschilligheid, eigen- in plaats van algemeen belang, kortom, de moeilijkheid om *the right man* te kunnen vinden, de man, die ten alle tijden en onder alle omstandigheden, zaken van openbaar belang zal behartigen. —

In zake van algemeen belang behooren eigen- en familiebelangen op den achtergrond te treden.

Tot den dag der opstanding,

Doordat het nieuwe schoolgebouw te midden van eene oude begraafplaats in het centrum van het dorp Philipsburg moet opgericht worden, zijn de stoffelijke overblijfselen van sommigen, die hier vele jaren geleden, zelfs sedert 1700, werden ter aarde besteld, wederom opgegraven en naar de begraafplaats te Kleinbaai in 26 kisten overgebracht om aldaar den dag des oordeels af te wachten.

De namen die op de voornaamste grafsteenen staan, zijn:

Gouverneur Rink,	overleden	1848.
John Barry,	„	1816.
Margaretha Stokvis	„	1817.
Ann Seis Rogers	„	1817.
John Fogarty	„	1815.
Ann Ellen Arrindell	„	1833.
De Kinderen Traxtr	„	1700.

Het draadloos station.

De „*Estelle*" heeft dezen keer voor ons draadloos station alle toestellen meegebracht, alsook 100 vaten cement. Bij gebrek aan kalk en cement konden de werkzaamheden niet zeer veel opschieten. Intusschen werden al de beschikbare krachten op de werkplaats geconcentreerd. De drie gebouwen zijn dus nu tegelijkertijd onder handen genomen. Honderd vaten kalk zijn nu echter reeds geleverd en over twee weken hoopt men 300 vaten meer te kunnen ontvangen.

Binnenkort zal de kap op het station gezet worden.

De fundeering der galerij is uitgegraven en die van het nieuwe schoolgebouw is reeds gelegd. Het opbouwen van den westelijken muur vordert goed.

Ingezonden.

Mijnheer de Redacteur!

Mag ik U een plaatje verzoeken, voor onderstaande regels?

Bij voorbaat betuig ik U daarvoor mijn dank en teeken onderverzekering mijner hoogachting gaarne

Uw. dw.

C. VAN ROGGEN.

Gedurende de thans achter ons liggende oorlogsjaren stond voor vele landen en speciaal voor Holland de invoer van vele artikelen geheel stil, zoodat we het moesten stellen zonder de voortbrengselen der buitenlandsche industrie. Dit was aanleiding dat men zich in het land zelf ging toeleggen op de vervaardiging van allerlei noodzakelijke voorwerpen, die men tot nog toe uit het buitenland betrokken had. Talloze nieuwe industrien zijn op die wijze ontstaan en de te Utrecht gehouden jaarbeurzen toonden aan de bezoekers de voortbrengselen ervan, waarbij al spoedig bleek, dat deze wat kwaliteit betreft, gerust de vergelijking met het buitenlandsche product konden doorstaan, zoodat alles gemakkelijk geplaatst kon worden. Na echter na den oorlog de buiten[illegible] ingevoerd, komt er [illegible] schot en is het noodig daarvoor nieuwe markten te vinden.

Ten einde dit doel te bereiken, is blijkens de berichten in Nederlandsche bladen in het moederland een vereeniging opgericht die zich voorstelt een stoomschip van 6100 ton, nl. de „Macedonia" in te richten tot drijvende jaarbeurs en daarmede verschillende belangrijke havens van Noord en Zuid-Amerika te bezoeken. Een handelsorganisatie zal aan boord aanwezig zijn om alle gevraagde inlichtingen te verstrekken en om te trachten orders af te sluiten.

Dit zal dus een prachtgelegenheid zijn om eens een indruk te krijgen wat handel en industrie van Holland thans vermogen. Hier gaat stambelang en handelsbelang hand in hand, want het is niet te ontkennen dat het juist in deze kolonie, waar men zoo gaarne bewonderend naar Amerika kijkt — ook al stuurt dat land ons vrijwel uitsluitend slecht verzorgde 3de range producten — geen kwaad kan voor de reputatie van Holland, als eens getoond wordt, waartoe het in staat is.

Wat blijkt echter uit de opgave der te bezoeken havens?

Dat New-York, Philadelphia, New-Orleans, Vera Cruz, Havana, Port au Prince, La Guayra, Port of Spain, Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos Ayres bezocht worden, doch dat Curaçao zorgvuldig wordt overgeslagen.

Blijkbaar denkt men, dat we hier er al alles van afweten, of wel men weet niet, dat Curaçao nog altijd de invoerhaven is voor een groot gedeelte van Venezuela. Niet La Guayra doch Curaçao voorziet Maracaibo met het achterland van importartikelen, en voorloopig zal dit nog zoo blijven. Daarom is het én voor Holland én voor Curaçao van belang dat de drijvende jaarbeurs ook ons eiland bezoekt, en waar daarmede ook ons stambelang bevorderd wordt zou ik niet alleen aan de Kamer van Koophandel, doch ook aan de plaatselijke afdeeling van het Algemeen Nederlandsch Verbond willen toeroepen: „Opgelet, er is werk voor U aan den winkel! Ons handels- en stambelang eischt, dat Curaçao niet gepasseerd worde door de drijvende jaarbeurs. Slaat daarom de handen in een, en tracht dit te voorkomen."

Berichten uit de Kolonie.

De Eerw. fr. Theobaldus.

In het St. Thomas College herdenkt vandaag de Eerw. fr. THEOBALDUS zijn Zilveren Jubilé als religieus. *Dorstigen laven en hongerigen spijzen* behoort tot de christelijke werken van barmhartigheid, die een bijzondere verdienste hebben voor den hemel. Hoe groote verdiensten moet fr. Theobaldus dan al niet bijeen vergaard hebben, die altijd even gedienstig en met een blij gemoed niet alleen de hitte van het haardvuur in de keuken, maar daarbij nog die van het tropenklimaat verdragen heeft, eerst 4 jaar in Suriname en nu al sedert 1906 hier in de kolonie.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Nieuwe Dokter.

Blijkens ontvangen telegrafisch bericht is de Heer Eloy Arends, student aan de Universiteit te Amsterdam, dezer dagen geslaagd voor zijn arts examen. Met de eerste gelegenheid zal deze jonge arts naar onze kolonie de reis aanvaarden. Aan den nieuwen arts en aan zijn geachte familie den Heer Max Arends te Aruba onze hartelijke gelukwenschen.

Olietankboot.

Dinsdag is de *Lima* hier binnen gekomen.

Dit is de eerste der 6 oude Engelsche monitors, door de *Curaçaosche Petroleum Mij* aangekocht en tot olietankboot omgebouwd, die nu in de vaart zal gebracht worden tusschen Curaçao en Maracaibo tot aanvoer van ruwe olie.

Scheepsbouw.

Ter plaatse in de Paardenbaai van Aruba, die door het uitgebaggerde zand is gedempt, juist daar waar vroeger de stoomboot *Ma Fleur* gezonken was, is nu een geschikte scheepswerf gemaakt, waar reeds 3 nieuwe gouletten op stapel staan en hun voltooing naderen.

Scheepvaart.

De toename van stoomschepen, die onzen haven bezoeken, blijft aanhouden. In de afgeloopen maand October bedroeg het getal weer 54.

Het is te voorzien, dat dit getal zal blijven toenemen vooral nu de *Cur. Petr. Mij.* nog een groot getal olietankschepen tot aanvoer van Maracaibo in de vaart gaat brengen.

Onze draadlooze.

Donderdagmiddag vóór 12 uur had de eerste nieuwe toren van ons draadloos station zijn volle hoogte van 65 meter bereikt. Als bewijs dat de grootste hoogte bereikt was, wapperde de Hollandsche driekleur hoog van den top van den toren. De volgende week begint men met den anderen toren af te breken.

Als een bijzonderheid mag hierbij wel vermeld worden, dat dit belangrijke en gevaarlijke bouwwerk geheel en al door Curaçaosch werkvolk onder leiding van den heer F. M. Kroon, is tot stand gebracht, waarvoor het zeker wel een extra pluimpje verdiend heeft. Niemand zou zeker gedacht hebben, dat onze Curaçaosche werklieden tot zulk een buitengewone arbeidsprestatie in staat waren.

De staking waarvan wij in ons vorig nummer spraken, is niet van dien omvang geweest, als wij eerst vermoeden.

Met het omhoogstijgen van het ijzeren gevaarte, en het toenemen van het gevaar is den werklieden een extratoeslag verleend, wat alleszins billijk scheen.

Voetbalmatch.

Aanstaanden Zondag zal op *Mundo Nobo* een match gespeeld worden tusschen *Juliana* en *Sarto*. Daar het bestuur van *Juliana* een zilveren medalje heeft uitgeloofd, en de muziek de match zal opluisteren, belooft het een interessante wedstrijd te worden.

Aanvang *half vijf*.

Suiker.

Naar wij vernemen heeft de *Braziliaansche Regeering* den export van suiker vrijgegeven. Dit beteekent dat ongeveer 150,000 ton suiker voor export disponibel komen en dat er mogelijkheid bestaat dat daardoor de suikerprijs nog meer naar beneden zal gaan.

Autobus.

Door velen werd in ernst getwijfeld of de zoo lang beloofde autobussen wel ooit zouden komen. Maar eindelijk zal het dan toch gebeuren.

Met het S. S. *Achilles*, dat einde dezer maand hier verwacht wordt, zullen, volgens *El Bol. Com.* deze nieuwe verkeersmiddelen uit New-York hier arriveeren. Hetzelfde blad bevatte dezer dagen een bericht uit *La Prensa* van New-York, waarin nadere bijzonderheden over een proefrit met deze auto-bussen, voor Curaçao bestemd, door de straten van New York op 1 Nov. plaats vond.

Van deze Maatschappij, die in dat artikel de *Curaçao Transit & Improvement Co.* (het is echter te hopen, dat deze onderneming een mooie *Hollandsche* naam zal krijgen) genoemd wordt, is Generaal BARRET DE NAZARIS administrateur en de Heer J. G. P. ECKER alhier directeur.

Deze wagens worden beschreven als zeer luxueus en confortabel ingericht en van hetzelfde systeem als waarmede in Nieuw York in de 5e Avenue het verkeer onderhouden wordt.

Doch zij zijn veel netter en eleganter, en gelijken veel op de Pullman wagens van de Amerikaansche spoorwegen.

In de autobus, die bij den proefrit in New York dienst deed, hadden minstens 16 Heeren en Dames plaats genomen.

In het belang van de onderneming en niet minder van het publiek verwachten wij, dat reeds terstond een vaste dienstregeling met bepaalde uren van vertrek en plaatsen van afrit zal worden vastgesteld. Dan is er niet aan te twijfelen of deze onderneming zal zich spoedig in een groote populariteit verheugen, en vooral op het oude traject Punda-Pietermaai-Scharloo het gemis van de vroegere motortram vergoeden.

Schoolbezoek.

Naar wij vernemen heeft ZExc. de Gouverneur, vergezeld van den Inspecteur van het Onderwijs en den Militairen Adjudant, Luitenant M. A. Evers, Vrijdag 5 November jl. een bezoek gebracht aan het Pensionaat Welgelegen, aan het meisjesweeshuis en aan de Bijzondere School voor meisjes aan de Kortynweg (San Matéo.)

Donderdag 11 November werden de Fraterscholen op Otrabanda bezocht.

Verschillende subcommissies zullen in de maand November de scholen in het stadsdistrict en ook de buitenscholen bezoeken.

Woensdag werd het St. Antonius gesticht (zusterschool) op Pietermaai, en Donderdagmiddag de zusterschool te Montagne bezocht.

Schoolcommissie.

De Heer J. A. P. Thielen, koloniaal ontvanger, heeft wegens drukke bezigheden ontslag als lid der schoolcommissie gevraagd.

Saint Martin.

Met de *Estelle*, die vandaag naar St Martin vertrekt, zullen ook de beide technici in dienst van de *Telefunken Mij*, de ingenieur Karl Klemp en de torenbouwer Joh Manthey de reis meemaken om de toestellen van het draadloos station van Saint Martin te gaan opstellen. Als alles goed gaat, kan verwacht worden dat misschien reeds Februarie of Maart a. s. Saint Martin met ons draadloos station verbinding heeft.

Nieuwe Gezaghebbers.

Door bijzondere omstandigheden is het toch anders geloopen als verwacht en toegezegd was en is de Heer C. de Haseth toch benoemd als Gezaghebber van Bonaire, welke post reeds geruimen tijd door ZEd. werd waargenomen.

— Met de „Frieda" kwamen vorige week Vrijdagavond alhier aan de beide Landraden van Aruba de Heeren LINDORO KWARTZ en MAX F. ARENDS, door den Gouverneur naar hier opontboden tot verschillende besprekingen met Z. Exc. en den nieuw benoemden Gezaghebber den Heer J. FRITS QUAST, om aldus door meer eenheid, samenwerking en activiteit van het Bestuur alles in het werk te stellen voor de economische ontwikkeling van dat eiland.

— Naar wij vernemen is tot gezaghebber van de Bovenwindsche eilanden benoemd Kapitein VAN DER ZEE, tot voor korten tijd gedetacheerd bij de Landmacht in Suriname en adjudant van Gouverneur Staal. Nog niet lang geleden passeerde Kapt. van der Zee alhier op zijn doorreis naar New-York. Spoedig kan de nieuwe benoemde hier verwacht worden.

De Nederlandsche Scheepsbouw.

In „*Economische Berichten*, uitgaven van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken ten behoeve van de Diplomatieke en Consulaire Ambtenaren, van Augustus j.l. wordt medegedeeld, dat, volgens Lloyd's Register of Shipping op de Nederlandsche werven aan schepen van 100 ton en hooger in aanbouw waren:

Op 30 Juni 1919: 88 schepen met 219.332 bruto tons.

Op 30 Juni 1920: 153 schepen met 398.915 bruto tons en dat in het verloop van het laatste jaar de Nederlandsche scheepsbouw zijn plaats

in den wereldbouw van de vijde tot de derde plaats heeft verbeterd, daarbij Italië en Japan voor bijstrevend, die thans met resp. 353 914 en 254 260 bruto tons de vierde en de zevende plaats innemen.

Cuba-Aruba.

In de laatste maand zijn van Aruba met 6 schepen weer ongeveer 500 werklieden naar Cuba vertrokken, om daar in de suikerrietvelden te gaan werken. Velen van hen waren eerst kort van daar teruggekeerd. Het zoolang uitblijven van den regen deed zoo velen besluiten weer op Cuba hun geluk te gaan beproeven.

Regen.

Deze week Dinsdag morgen hebben wij hier in de stad weer een mooien regen gehad.

Als gewoonlijk was ook deze regen weer zeer plaatselijk.

In de districten, zoowel Oostelijk als Westelijk van de stad, viel weinig of niets.

Er zijn plaatsen zooals de plantages *Siberië*, *Oholomo* en anderen, maar nog nagenoeg niets of luttel weinig water gevallen is. Naar wij vernemen viel Zondag middag tusschen 2 en 3 uur op den Plantage *Knip* een mooie regen, waarvan de stad niets gehad heeft. Tot het einde der vorige week had het op Aruba nog niets geregend.

Deze week echter schijnt het daar overvloedig geregend te hebben.

Want eenige Arubianen, die eerst plan hadden naar Cuba te gaan, hebben wegens den invallenden regen daarvan afgezien.

Ook op Bonaire heeft het de vorige week flink geregend.

Het regenwater, dat tot einde October hier in de stad tot voor 30 cts. per blik werd verkocht, is nu gelukkig weer tot 5 cts. gedaald.

Sommige regenbakken, die zooveel maanden lang leeg gestaan hebben, schijnen niet meer tegen den plotselingen druk van het vele water bestand te zijn. Althans wij hoorden van verschillende zijden, dat er regenbakken zijn waar op zeer bedenkelijke wijze het water doorsijpelt.

Waarschuwing.

In *De Bode*, het socialistisch onderwijzers orgaan in Nederland, komt onder bovenstaanden titel het volgende ingezonden stuk uit Curaçao voor:

„Wij vernemen dat, nu het gewone middel (oproep in de Staatscourant, advertentiën in de onderwijsbladen) hebben gefaald, de werving van onderwijskrachten voor onze Kolonie, door persoonlijke aanmoediging zal geschieden.

Van onze kant raden wij de collega's in hun eigen belang aan, zich niet zoo direct door enthousiaste werfagenten te laten bepraten, maar terdege inlichtingen in te winnen voor zij er toe overgaan zich voor Curaçao te verbinden. Het moge in Nederland niet alles couleur de rose zijn, wie denken mocht, dat hij in deze Kolonie vindt wat hij zoekt, zal zich teleurgesteld zien.

Ons is gebleken, dat inlichtingen door of vanwege het Departement van Koloniën, aan sollicitanten verstrekt, onvolledig en onbetrouwbaar zijn.

Teekenend is het feit, dat elke onderwijskracht, die voor tijdelijk naar hier kwam, na het einde van zijn detacheering zijn oude betrekking in patria weer opzocht en voor een vaste aanstelling hier niet in aanmerking wenschte te komen.

Het leven in Curaçao is bijzonder duur. Wie uit anderen hoofde het tegendeel wordt verzekerd, krijgt averechtse informatiën.

De salarissen zijn al jarenlang slecht en op heden 1920 nog niets beter dan in 1885.

Het maximum voor 3de, 2de, 1ste klasse bedraagt respectievelijk f 1800, f 2500 en f 3500,'s jaars.

Derde klas is men met de lagere akte, tweede met een paar bijakten daarboven en eerste met de hoofdakte of middelb. akte. Voor de volledigheid zij er bij vermeld, dat voor elke bijakte, die men boven zijn rang heeft, f 50 à f 100 's jaars betaald wordt.

Deze traktementen zijn, zelfs met de duurtebijslag en de extra-maand ten eenenmale onvoldoende.

Een salaris-commissie, in October 1919 ingesteld, gaat nu Mei 1920 haar werkzaamheden pas beginnen en zal, gezien dit feit, vóór 1920 zeker niet klaar zijn, waarna het wachten op de regeling begint.

Wij vermoeden dat sollicitanten door hoogere traktementen, in strijd met de bestaande regeling van heden, zullen worden verlokt. Ons oud-gedienden zal men een zoodanige verhooging niet geven. *Kollega's, hier zij een beroep gedaan op uw solidariteit.* Tegenover een handelwijze als die past uwerzijds een non-possumus.

De kring van Onderwijzers, afdeeling van de Algemeene Ambtenaren Vereeniging in de Kolonie Curaçao (goedgekeurd bij G. B.) verschaft op aanvraag alle inlichtingen aan sollicitanten omtrent pensioens — en huurprijzen, accomodatie, dienst — en verlofregeling enz. enz.

Adres: Postbus 46, Curaçao.

Pensionneering West-Indië.

Op de vragen van den heer DE JONGE betreffende wijziging der pensioenregeling van Suriname en Curaçao restitutie van stortingen in den vorm van pensioen; den financieelen toestand van het Surinaamsche pensioenfonds en het jaarlijks openbaar maken van een verslag van dit fonds, is het antwoord van den heer DE GRAAFF, Minister van Koloniën:

1. Aan de Gouverneurs van Suriname en Curaçao werd laatstelijk op 6 September jl. een schrijven gezonden nopens de punten, waarop de pensioenreglementen van de beide koloniën behooren te worden gewijzigd en aangevuld.

Te verwachten is, dat zij binnenkort daartoe strekkende verordeningen zullen vaststellen.

Verder is de oprichting van een pensioenfonds voor de ambtenaren in Suriname en Curaçao en voor de weduwen en weezen dier ambtenaren in voorbereiding.

2—3. Bij de hiervoren bedoelde wijziging der reglementen zal vermoedelijk worden bepaald, dat in den vervolge onze tijdvakken, die niet voor pensioen medetellen, geen pensioenkorting wordt toegepast, waaruit volgt, dat gedurende den tijd, met buitenlandsch verlof doorgebracht, die niet als diensttijd in aanmerking komt, niet zal worden bijgedragen voor eigen pensioen.

Zooals bekend, worden de pensioenen in het algemeen verhoogd met 40 pct, gerekend van 1 Januari 1920.

4. In antwoord op de vraag, hoe de financieele toestand van het Surinaamsch pensioenfonds op dit oogenblik is, diene dat, zooals ook in het rapport en advies van professor dr. P. van Geer (1ste gedeelte, hoofdstuk 1, par. 1) vermeld is, dat er geen pensioenfonds meer bestaat, waaruit de Surinaamsche pensioenen worden betaald.

De in het pensioenreglement bedoelde kortingen worden onder de middelen der kolonie opgenomen, terwijl de pensioenen worden verleend ten laste van de koloniale kas.

Voor zoover bij mijn Departement bekend, bedroeg op 1 Juli 1920 het aantal pensioengerechtigde burgerlijke ambtenaren in de kolonie Suriname 597, waaronder 60 vrouwen, het aantal gepensionneerde ambtenaren 279, w.o. 5 vrouwen, het aantal zonder pensioen ontslagen ambtenaren, die aanspraak op pensioen hebben behouden voor hun na te laten betrekkingen, 3.

Verder bedroeg het aantal gepensionneerde weduwen 281 en het aantal gepensionneerde volle weezen 10.

5. Het ligt in de bedoeling om, zoodra het hiervoren aangegeven nieuw pensioenfonds is opgericht, jaarlijks een verslag en vijfjaarlijks een wetenschappelijke balans omtrent het fonds openbaar te maken.

Examens.

Voor de examens voor de verschillende onderwijsbevoegdheden hebben zich aangemeld:

9 vrouwelijke candidaten voor onderwijzeres 4e kl.
1 mannelijke candidaat voor onderwijzer 3e kl;
2 vrouwelijke candidaten voor onderwijzeres 3e kl.
5 vrouwelijke candidaten voor nuttige handwerken;
2 vrouwelijke candidaten voor Spaansch;
1 vrouwelijke candidaat voor Engelsch.

Eenige candidaten komen van de Bovenwindsche eilanden, waarom de examens zullen beginnen na terugkomst van de *Erielle*, vermoedelijk begin December.

Als examinatoren zullen optreden:

voor *Engelsch*: de heeren Landheer en Scholtens;
voor *Spaansch*: de heeren Römer en Hermus;
voor *Nuttige handwerken*: Mej. Meyer en Mej. de Wolff;
voor *Nederlandsche taal en lezen* (3e en 4e kl.): de heeren Landheer en Mej. ten Bosch;
voor *Rekenen* (3e en 4e kl.): de heeren Janssen en Scholtens;
voor *Aardrijkskunde* (3e kl.): Mej. Slothouwer en de heer Hermus;
voor *Aardrijkskunde* (4e kl.): Mej. Slothouwer en de heer Vooren;
voor *Geschiedenis* (3e kl.): de heer Janssen en Mej. Slothouwer;
voor *Natuurkunde* (3e kl.): de heeren Hermus en Scholtens;
voor *Natuurkunde* (4e kl.): de heer Hermus en Mevr. Haayen;
voor *Opvoedkunde* (3e kl.): de heer Landheer en de Inspecteur;
voor *Zingen* (3e kl.) Mej. ten Bosch en Mej. Slothouwer;
voor *Teekenen* (3e kl.): de heer Landheer;
voor *Schrijven* (3e en 4e kl.) de Inspecteur.

Officieele berichten.

De gouvernements-geneeskundige in deze kolonie D. L. Ellis is ontheven van de tijdelijke waarneming van den geneeskundigen dienst in het 4e en 5e district op Curaçao en belast met dien dienst op St. Eustatius.

De gouvernements-geneeskundige in deze kolonie S. A. Fernandes is eervol ontheven van de waarneming van den geneeskundigen dienst op St. Eustatius en belast met dien dienst in het 4e en 5e district van Curaçao.

De wnd. 2de commies ter Inspectie der belastingen B. P. P. Schrils is overgeplaatst naar de gouvernements-secretarie.

In den voogdijraad op Curaçao zijn benoemd tot leden de heeren Ds. G. J. Eybers en Mortimer A. Correa, en tot plaatsvervangend lid de heer S. M. Lansberg.

Aan den tijd. agent van politie 1ste klasse op St. Eustatius G. E. H. Heyliger is om gewichtige redenen een maand verlof verleend.

In den voogdijraad op Saba zijn benoemd tot voorzitter de heer S. J. M. Zoetmulder, tot lid de heer A. W. Simmons en tot secretaris de heer E. A. L. Hassell.

De fuselier J. H. H. van Haibeek is op zijn verzoek eervol ontheven van zijne verdere werkzaamheden bij de politie.

Aan den eersten kommies 2e klasse op Aruba D. Davelaar is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den districtmeester van Aruba W. F. M. Kuiperi is om gewichtige redenen acht dagen verlof naar Curaçao verleend.

Aan den onderwijzer op St. Martin C. H. D. van Romondt is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

De seiner 3e klasse bij den post voor D. T. alhier C. L. Juliao is uit 's lands dienst ontslagen.

De koloniaal schrijver enz. op St. Eustatius W. F. M. Lampe is eervol ontheven uit die betrekkingen en overgeplaatst als klerk op St. Martin N.G.

De districtmeester op Aruba W. F. M. Kuiperi is eervol ontheven uit die betrekking en tijdelijk overgeplaatst als koloniaal schrijver enz op St. Eustatius.

Aan den districtmeester van het 2e en 3e district alhier F. K. Thielen is tot herstel van gezondheid zes weken verlof verleend, en de districtmeester R. J. Beaujon Jr. is tevens belast met het beheer over het 2e en 3de district.

Aan den agent van politie 2e klasse A. H. Ogier is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan Mej. Aletta Scholtens, onderwijzeres 1ste klasse aan de Wilhelminaschool alhier is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den onderwijzer 3e klasse op Saba J. A. de Groot is tot herstel van gezondheid twee weken verlof verleend, en twee weken verlofsverlenging wegens dringende familieaangelegenheden.

Aan Mej. J. C. M. Lingstuyl, onderwijzeres 3e klasse aan de Wilhelminaschool alhier is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Carlos Deville is tijdelijk benoemd tot tweeden hulpbrievenbesteller alhier.

Aan Mej. H. C. Crossley, kweekelinge aan de openbare school te Windwardside op Saba is tot herstel van gezondheid drie weken verlof verleend.

De gouvernements-geneeskundige alhier J. Oduber is tijdelijk belast met den geneeskundigen dienst in het 4e en 5e district alhier totdat de geneeskundige Fernandes dezen dienst van hem overneemt.

Intellectualisme of Karakter.

In een artikel van de *Nederlander* vonden wij deze opmerking:

„In Nederland heeft, vooral onder den invloed van het liberalisme, het karakter in de laatste jaren weinig gegolden. Heel het onderwijs was intellectualistisch en voor karaktervorming werd weinig of niets gedaan. Thans echter is er kentering. Wij beginnen te begrijpen, dat een middelmatig man, met een goed karakter voor de maatschappij gewoonlijk veel meer waard is, dan een man van talent met een slecht karakter. Bijzonder knappe menschen, zonder zedelijke grondslagen, kunnen gevaarlijker zijn dan wilde dieren, terwijl een man met karakter die een macht ten goede is en altijd een lichtend spoor achter laat."

Reusachtige Amerikaansch Vlootdemonstratie.

Volgens bericht in de jongste Amerikaansche bladen zal den 2den Januari a. s. van uit de Amerikaansche zeehavens Hampton Road en Keywest een ontzaggelijke vloot van 300 groote en kleinere oorlogschepen vertrekken om een vlootdemonstratie op grootsche schaal te gaan ondernemen in verschillende zeehavens van Centraal Amerika, West-Indie en Zuid-Amerika, daarna weer naar het Noorden terugkeeren, dan het Panamakanaal passeeren, om vervolgens koers te zetten naar Australië.

Het is natuurlijk niet aan te nemen, dat *al* die schepen *te zamen elk* dier havens zullen bezoeken.

Aldus neemt PRESIDENT WILSON met een echt Amerikaansch reuzen saluut afscheid van het opperbestuur van de machtige Amerikaansche Republiek.

Uit- en invoer in 1919.

„*Handelsberichten*" meldt:

De handelsbetrekkingen tusschen Nederland en de kolonie Curaçao, welke gedurende den oorlog voor een groot deel haar beteekenis verloren hadden, zijn na dien tijd weer aanmerkelijk verbeterd, hetgeen moge blijken uit het ondervolgende staatje:

Waarde van den *uitvoer naar* Nederland.	
1913	f 19,700.—
1914	„ 42,700.—
1915	„ 69,000.—
1916	„ 92,000.—
1917	„ 3,000.—
1918	„ nihil
1919	„ 341,000.—
Waarde van den *invoer uit* Nederland.	
1913	f 535,000.—
1914	„ 468,000.—
1915	„ 461,000.—
1916	„ 422,000.—
1917	„ 90,000.—
1918	„ 12,000.—
1919	„ 358,000.—

Als uitvoerartikelen naar Nederland in 1919 worden genoemd: aloëhars, caret, dividivi, stroohoeden, huiden, kantwerk, olie-residu, olie-gasoline, oranjeschillen; oudmetaal, schapenvellen, sisalvezel en wol; als invoer-artikelen uit Nederland in hetzelfde jaar; aardappelen, aardewerk, bier, boonen, boter, drogerijen, gedistilleerd, kaas, likeuren, lucifers, manufacturen, margarine, machinerieën, meubelen, rijst, rijwielen, schoenen, sigaren, thee, verduurzaamde levensmiddelen en verfwaren.

Boekenschouw.

Verschenen is de *derde verbeterde en vermeerderde uitgaaf van Van Dale's Handwoordenboek der Nederlandsche Taal* Dit is in 5 jaar tijds reeds de *derde* uitgaaf. Dit alleen reeds zou tot voldoende aanbeveling strekken om zich dit Woordenboek aan te schaffen.

In grijs linnen band 1018 blads in 2 kolommen druks gr. 8° tegen den prijs van 6.25 fl is bij de tegenwoordige duurte zeker niet te duur.

Voor Lands- en Handelskantoren, voor scholen, voor de gestudeerden geeft dit *Handwoordenboek* van VAN DALE zeker meer dan voldoende en is praktisch van minstens evenveel nut als de veel lijviger en uitvoeriger VAN DALE's *Groot Woordenboek*, die dubbel zoo uitgebreid, maar ook tweemaal zoo veel kost. Bovendien is het veel handiger in het gebruik. Uitgever is Martinus Nijhoff, den Haag.

Zitting

VAN DEN

Kolonialen Raad

OP

Zaterdag, den 13n. November 1920, des avonds te acht uur.

TE BEHANDELEN ONDERWERPEN:

1. Ingekomen stukken.
2. Vaststelling depeche aan den Gouverneur naar aanleiding van voorstel C. S. Gorsira, JPEz.

Willemstad, 12 November 1920.

De Griffier van den Raad,
BOOMGAART.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Voorbereidend Onderwijs.

Bij voldoende deelneming wordt zoo spoedig mogelijk op Curaçao een leergang geopend ter opleiding van leerkrachten voor het voorbereidend onderwijs. Gegadigden kunnen zich schriftelijk aanmelden bij ondergeteekende tot 5 December a.s. Vereischten: minstens 15 jaar op 1 Januari 1921 en voldoend lager onderwijs genoten hebben.

Curaçao, 10 November 1920.

De Inspecteur van het Onderwijs,
H. MEERDINK.

VERLOOFD:

DE HEER

G. M. Gannister

MET MEJUFFROUW

Henriqueta Wallé.

2—3 Cur. November 1920.

Buitenland.

Magnetisch bankpapier.

Men zal misschien zeggen, dat bankpapier toch al aantrekkingskracht genoeg heeft voor 't overgroote meerendeel der menschen, zoodat het niet noodig is daar nog iets extra's aan toe te voegen.

Maar 't gaat om een middel tegen vervalsching.

Het betreft een uitvinding, welke onlangs te Praag is gedaan en die reeds door de Czecho-Slowakische regeering is aangekocht.

Zij bestaat daarin, dat in het bank papier kleine stukjes ijzer en nikkel worden gemengd. Het aldus vervaardigde papier wordt door een magneet aangetrokken, zoodat eventueele vervalsching zoodoende aan het licht komt.

Daar het vermengen met stukjes metaal tijdens de papierfabricage moet geschieden, en het niet waarschijnlijk is, dat de vervalschers een fabriek met de daartoe benoodigde werktuigen zullen inrichten, zal het middel vermoedelijk ook preventief werken.

Duitschland concurreert.

Het Belgische Ministerie van Spoorwegen heeft in Duitschland contracten geplaatst voor het bouwen van circa drieduizend goederenwagens, die op 21.000 francs per stuk zullen komen. De Belgische industrie had als laagste prijs frs. 24.000 opgegeven en was niet bereid ter wille der concurrentie het contract voor een lageren prijs aan te nemen.

Een Middel om Franschman te worden.

Een der artikelen van het vredesverdrag bepaalt, dat Duitschers recht hebben op het Fransche burgerrecht, wanneer ze huwen met een Fransche vrouw.

Het leek onschuldig, maar wat blijkt nu? Dat daardoor Elzas-Lotharingen met duizenden nieuwe Franschen wordt voorzien. Den 1en Juli 1920 bedroeg het aantal Duitschers, die hun naturalisatie hadden aangevraagd en verkregen 36.950, en sindsdien neemt het aantal gestadig toe.

Er zijn dus blijkbaar evenveel vrouwen, die zich tot deze manoeuvre bereid verklaren.

Maar de bevolking is er niet erg over te spreken, dat velen, die daar vroeger als ambtenaren, politie enz. baas speelden of in den oorlog als luitenants rondsnauwden, thans „landgenooten" zijn.

Precies in evenwicht.

Op de financieele conferentie te Brussel heeft Lord Chalmers over den financieelen toestand van Engeland gesproken. Het eerst behandelde hij de buitenlandsche schuld van het vereenigd koninkrijk. Hij zeide het wenschelijk te achten, dat deze schuld zoo spoedig mogelijk wordt afgedaan. Onder het hoofd buitenlandsche schuld moet niet alléén begrepen worden de verplichtingen, die men alleen ten bate van Engeland zelf op zich heeft genomen, maar ook die voor de geallieerden in verband met den oorlog. Op 31 Maart 1919 bedroeg de buitenlandsche schuld 1364.850.000 pond sterling. In het einde van Maart van dit jaar was zij teruggebracht tot 1278.714.000 pond sterling, dus reeds met ruim 1h0 millioen p. s. verminderd, en naar schatting zal over zes maanden het bedrag der schuld nog 100 millioen pond sterling lager zijn en dan niet meer dan 1175 millioen p. st. beloopen. Het is een toeval dat dit bedrag der buitenlandsche schuld precies in evenwicht wordt gebracht door het bedrag der schulden van de geallieerden jegens Engeland, Rusland uitgezonderd.

Zij die lijden in stilte.

De *Reichspost* schrijft dat door de edelmoedige hulp van het buitenland de ergste gevolgen van het gebrek aan levensmiddelen: de beenderverweeking en beendertuberculose onder de bevolking van Weenen goeddeels zijn bedwongen.

Doch daarop is ééne uitzondering: de vrouwenkloosters. Vooral bij de Dominicanessen en de Zusters van het Arme Kindje Jezus doet zich de beenderverweeking op hevige wijze voor. Ook in den andere vrouwenkloosters heerscht hevige tuberculose en scrofulose.

Vele Zusters kunnen geen onderwijs meer geven of zieken verplegen.

Er is thans een hoeveelheid levertraan ter beschikking gesteld.

Frankrijk en de H. Stoel.

Zooals men weet, is Frankrijk voornemens de diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan, te onzaliger ure afgebroken, weder op den ouden voet te herstellen.

Ook daar is landsbelang het groote motief.

Maar de vrijmetselarij maakt bezwaar.

En in een vergadering van het Fransche Groot-Oosten is een motie aangenomen, welke zich tegen dat herstel richt.

Met een beroep op de vrijheid nog wel.

Het is niet de eerste maal, dat de Fransche Loge aldus uit den hoek komt.

Aan het anti-clericale gedoe en de vele maatregelen tegen de Kerk, de Congregaties en het katholiek onderwijs, had zij eveneens ruim haar aandeel.

De breuk tusschen Frankrijk en den H. Stoel was vooral haar werk.

En thans tracht zij de verzoening tegen te houden.

De bekende anti-clericaal Paul Bert zeide eens, dat het anti-clericalisme geen „artikel van uitvoer" was.

Hij doelde daarmee speciaal op de groote belangen, welke Frankrijk in het Oosten te verdedigen had en welke het onderhouden van goede betrekkingen met Rome vereischten.

Alleen reeds op dien grond is het volledig herstel van het diplomatiek verkeer tusschen Frankrijk en het H. Stoel nuttig en noodig.

Maar het Groot-Oosten let daar niet op.

De strijd tegen de Kerk is voor deze geheime organisatie de hoogste wet.

En terwijl zij een philantropisch lichaam heet, doet zij ijverig aan politiek.

In Londen.

Op den prachtigen na-zomerschen Zondagmiddag van October leverde de omstreken van Marble Arch, bij den Oxford-ingang van het Hydepark te Londen een buitengewonen aanblik op. Er werd een grootsche betooging gehouden ter eere van den gelukzaligen Olivier Plunkett.

Tegen vijf uur kwam father Fletcher's welbekende *guild of our Lady of Ransom* langzaam in het zicht, en trok biddende en zingende langs het hek rond Hydepark, naar de plaats van den marteldood van den zaligen Oliver Plunkett, aartsbisschop van Dublin, die op 11 Juli 1681, aan den Tyburn-galg het leven liet voor zijn geloof en zijne getrouwheid aan „het eenige mogelijke opperhoofd van de H. Kerk van Christus!"......

Voorafgegaan en begeleid, door inspecteurs en leden der Londonsche politie, kwam vooraan het enorme missie-kruisbeeld, met de leiders en het muziekkorps. Dan volgde een onafzienbare rij bruidjes, met blauwe vaantjes, vermeldende al de titels der H. Maagd uit de litanie. Daarop het gilde van de mannen van het Allerheiligste Sacrament, in hun lange veelkleurige mantels, de schoolkinderen, met vaandels en de symbolen der passie, het Katholieke vrouwengilde, met den „fleur-de-lis banier van de H. Jeanne d'Arc en ook het vaandel van father Fletcher's guild, met zijn leuze „Door uwen doodstrijd en passie, verlos ons, Heer!".

Het groene vlaggetje met de Iersche harp was in bijna alle knoopsgaten der mannen-colberts, of op de blouses der vrouwen. En als de koperen instrumenten de vierregelige coupletten van het Marialied, dat Hollanders kennen als *Te Lourdes in de bergen*...., over de verbaasde zwarte menschenmassa hadden doen galmen en schetteren, dan jubelde en trilde het langgerekte *Ave, Ave, Ave Maria*" der processie terug door het herfstgroen van het park, en de toehoorders der Zondagsche graspredikers verliepen, en kwamen aan den weg zien.

Alle vervoer was gestremd, en auto's en de hooge omnibussen, zwart van menschen, stonden stil in Hydepark Road. Voor het Tyburn-convent, Hydepark Terrace no. 6, werd halt gehouden. De bekende balkondeuren op de eerste etage stonden wijd open, het kaarsenlicht op het altaar der „Eeuwige Adoratie" was duidelijk zichtbaar. Op de straat, beneden, hief de groote menigte het „Tantem Ergo" aan, en daarna was het stil. En door het hartje van Londen ruischte het van den straatweg „*Panem de cœlo præstitisti eis, omne delectamentum in se habentem*. En het werd weer stil, een langeren tijd. Dan tinkelde, heel zachtkens een bel. Koorknapen kwamen door de balkondeuren naar buiten, gevolgd door een statige figuur, in gouden koorkap, en velum. Oogenblikkelijk knielde het overgroote deel der menigte, in de straat, op het trottoir, achter 't Hydepark-hek, en wonderlijk, boven op de imperiale der omnibussen. Verscheidene politieagenten brachten de hand aan den helm, ten saluut. En op dat balkon in een der grootste Londensche straten, tegenover het groenende Hydepark, daar zegende het Vleeschgeworden Woord de stad en de aarde......

Prijsdaling in de Ver. Staten.

In sommige Amerikaansche kringen wordt de hoop gekoesterd, dat een tijdperk van lagere prijzen aanstaande is. Houston, de minister van de schatkist, heeft verklaard, dat er een algemeene daling van dat de prijzen in aantocht is; hij verwacht echter de eerste jaren nog geen stabiele toe standen en hij betwijfelt of de prijzen van vóór den oorlog wel ooit weer zullen worden bereikt. De correspondent te New-York van de Londensche Daily Telegraph seint over dit onderwerp:

„In alle takken van nijverheid, waarin prijsdalingen plaats vonden, gingen daarmee geen loonsdalingen gepaard; maar met de toeneming der werkloosheid en nu ook de kosten van het levensonderhoud langzaam aan dalen, zijn in de naaste toekomst lagere loonen noodzakelijk. Europa zendt dagelijks duizenden landverhuizers naar hier; en het station van aankomst voor de landverhuizers te New-York is zoo propvol, dat de stoomvaartmaatschappijen aanzegging hebben ontvangen, dat geen verdere immigranten zullen worden toegelaten, voor de volte wat is geslonken. De stroom van buitenlandsche werkkrachten begint zich reeds te doen gevoelen in de Amerikaansche arbeidsmarkt en lieden, die zich voor baantjes komen aanmelden, krijgen aanbieding tot lagere loonen dan de geldende.

Naar minister Houston meedeelt, dalen de regeeringsuitgaven geregeld en wordt er eenige hoop gegeven voor belastingvermindering in de naaste toekomst.

De financieele en industrieele leiders in de Ver. Staten doen al het mogelijke, om een plotselinge loonsdaling te vermijden en de wijzigingen zullen — zoo mogelijk — geleidelijk worden gedaan.

In de afgeloopen maand onderging de prijs van katoen een belangrijke prijsverlaging (10 ct.), die tot uitdrukking komt in de lagere prijzen van katoenen stoffen, terwijl ook koloniale waren lager noteerden, met name suiker (6¼ ca.) thee (5 ct.), koffie (2¼ ct.), en rijst (2 ct.) Ook bouwmaterialen toonden een neiging tot dalen. Steenkolen en cokes waren echter weder hooger en bereikten nieuwe recordprijzen, terwijl ook een aantal voedingsmiddelen, w.o. zuivelproducten en vleesch omhoog liepen. Van de 13 groepen waren er nochtans 10 lager in Augustus. Van de artikelen afzonderlijk waren er 40 lager; 26 hooger en 40 op dezelfde hoogte als een maand tevoren.

Een groote fabriek in Manchester (New Hampshire) heeft bekend gemaakt, dat zij de prijzen van katoenen goederen met een derde zal verlagen. Het is de Amoskeag Manufacturing Cy., die 10.000 arbeiders in dienst heeft en 4 millioen yards katoenen stoffen per week vervaardigt. De directie heeft, ter verklaring van dezen opzienbarenden maatregel gezegd, dat zij vreest, dat de katoenmarkt, die reeds min of meer ontredderd is door het op groote schaal anuleeren van bestellingen, in denzelfden toestand zou kunnen geraken als de ondernemingen in het wolbedrijf, die genoodzaakt waren hun fabrieken te sluiten.

Zeilvaart.

Gedurende de maand Oct. 1920.

Binnengekomen VAN		*Uitgezeild* NAAR	
Adicora	1	Aruba	5
Aruba	7	Barbados	12
Azua	1	Bonaire	31
Barbados	2	Bov. Ellanden	1
Bonaire	29	Colombia	6
Bov. Ellanden	1	Cuba	1
Colombia	4	La Guaira	2
Guanta	2	La Vela de Coro	15
Higuerote	1	Maracaibo	19
La Vela de Coro	20	Martinipue	1
Maracaibo	13	Pto Cabello	5
Mayaguez	1	Sto Domingo	2
Pto Cabello	4		
Slagbaai	1		
Van Zee	1		
totaal	88	totaal	100

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand October 1920 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand October.	88	32,359	29,965	54	337,598	206,662
Vorige maanden	797	184,560	167,797	411	2,615,860	1,617,671
Totaal.	885	216,919	197,762	465	2,955,438	1,824,333

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.